

RAPPORT / MEMO VOOR

Aan Bart Boon, Eric van Dijk en Tom Wesseling
Van Freerk Kiesow-Botyanovska
Datum 18 april 2019
Onderwerp Weidevogelcompensatie Reesvelt II

Inleiding

In verband met de planvoorbereiding voor bouwlocatie Reesvelt II is een verkenning uitgevoerd van de effecten van de bouwlocatie op naastgelegen veenweidegebied, dat volgens de provinciale Verordening Ruimte van een planologische bescherming is voorzien. Meer concreet betreft het weidegrond, die in de verordening als “belangrijk weidevogelgebied” is aangemerkt en op 150 m van bouwlocatie Reesvelt I is gelegen (bij een gelijktijdige afstand van 50 m ten opzichte van veenweg Reewal en een gemiddeld afstand van 150 m ten opzichte van veenweg Nieuwdorperweg. Een uitzondering hierop vormt het beschermde gebied ten zuidoosten van Reesvelt, dat op kortere afstand is gelegen (zie ovaal in fig. 1).

De nieuwe ontwikkeling vraagt om een wijziging van het geldende bestemmingsplan “Buitengebied West”, en wordt door de provincie als een uitbreiding van stedelijke functies beschouwd met effecten op gebieden behorend tot de provinciale beschermingscategorie 2. Hiervoor is compensatie verplicht. Met onderhavig memo wordt een compensatie-advies gegeven, waarmee aan deze verplichting voldaan kan worden.



Fig. 1: Belangrijk weidevogelgebied zoals aangewezen in de Verordening Ruimte (stand: 17 april 2019)

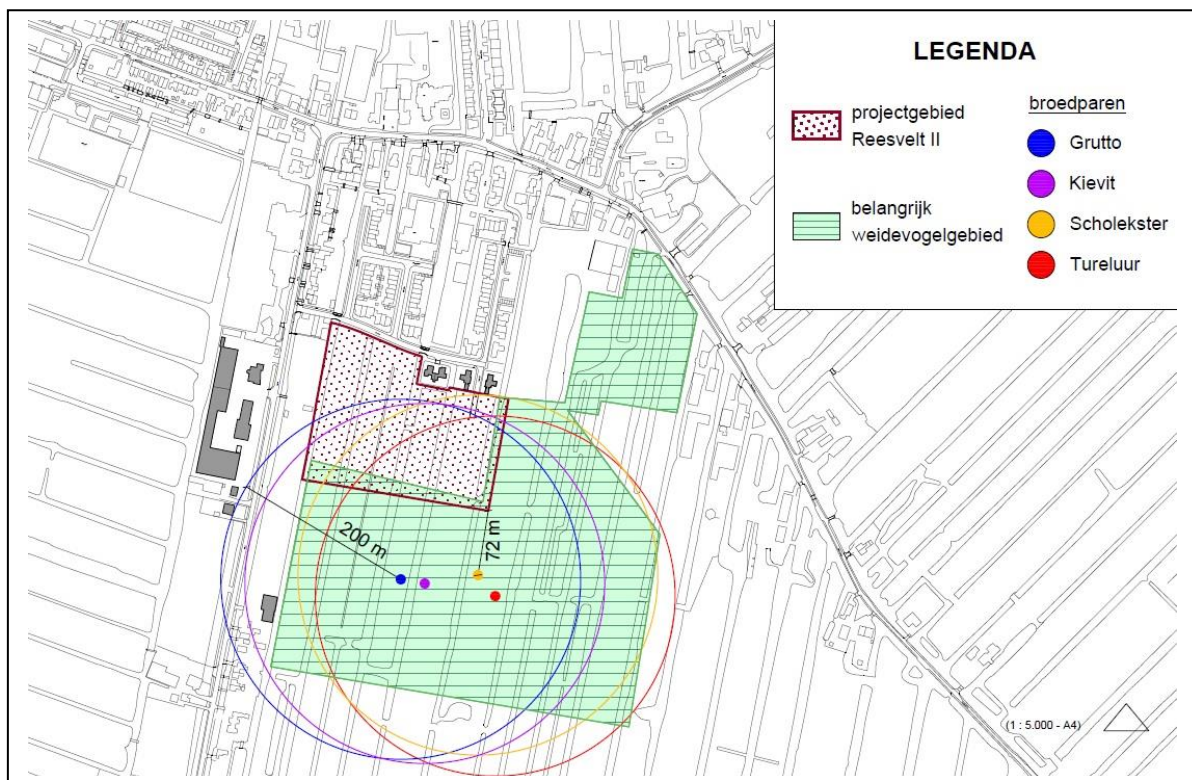


Fig. 2: Schaduwwerking van bouwlocatie Reesvelt II in relatie tot waargenomen broedparen

Uitgangssituatie

De beoogde nieuwbouw vindt plaats op een locatie aan de zuidrand van de bebouwde kom van Reeuwijk Dorp en heeft een omvang van circa 3 ha. De uitbreiding sluit aan op de nieuwbouw van Reesvelt I en draagt bij aan een compacte ruimtelijke ontwikkeling van genoemde dorpskern.

Volgens onafhankelijk externe deskundigen¹ gaat van bebouwing en openbare wegen maar ook van hoog opgaande beplanting een zekere mate van verstoring op weidevogels uit. De redenen hiervoor zijn meerledig en reiken van licht- of geluidhinder tot schuilplaatsen voor predatoren van weidevogels. Om deze reden heeft de provincie Zuid-Holland een specifiek weidevogelbeleid vastgesteld, waarmee de weidevogelpopulatie in stand gehouden of versterkt moet worden. Rekening houdend met verschillende verstoringfactoren zijn daarbij genoemde “belangrijke weidevogelgebieden” aangewezen.

Voor de beoordeling van de effecten van Reesvelt II betekent dit, dat allereerst naar relevante waarnemingen wordt gekeken, die in het weidevogelgebied ten zuiden van Reeuwijk Dorp zijn gedaan. Gebleken is, dat in het recente verleden 4 broedparen zijn waargenomen bestaande uit een Grutto's, Kievitten, Scholeksters en een Tureluurs. De afstand van deze waarnemingen m.b.t. bestaande bedrijfsbebouwing van Vergeer Kaas of woonwijk Reesvelt I bedraagt meer dan 200 m. De geplande nieuwbouw van Reesvelt II nadert de locaties van de 4 waargenomen broedparen echter tot op 70 à 80 m. Dit betekent, dat het leefgebied van de plaatselijke weidevogels in toenemende mate wordt verstoord, hetgeen vanzelfsprekend gecompenseerd dient te worden.

¹ Altenburg en Wymenga in A&W-rapport 1831 (2014) en Bruinzeel en Schotman in Alterra-rapport 2344 (2011)

Compensatiemogelijkheden / opties

Voor de compensatie van de verstoring bestaan verschillende mogelijkheden. De meest effectieve optie is de aanleg of ontwikkeling van een vervangend biotoop door de initiatiefnemer in een (bij voorkeur) rechtstreeks aangrenzend projectgebied. Indien dit door gebrek aan ruimte niet haalbaar is, bestaat de mogelijkheid van een financiële bijdrage aan een weidevogelproject elders in de gemeente; wederom bij voorkeur in de nabijheid van het weidevogelgebied. Deze bijdrage kan uit een bedrag bestaan, dat gelijk is aan een langjarige beheervergoeding voor het natuurbeheertype nat weidevogelgrasland (volgens normen van rijk en provincies circa € 540,- / ha en jaar).

Kwantificering van het compensatiebedrag

Compensatie in de vorm van een langjarige beheervergoeding werpt de vraag op, met welke criteria deze vergoeding wordt bepaald. De gemeente hanteert hiervoor randvoorwaarden, die ook elders in Nederland gebruikelijk zijn. Deze kunnen als volgt worden samengevat:

1. compensatieafspraken hebben enkel betrekking op weidevogels, die in het "belangrijke weidevogelgebied" zijn waargenomen zoals weergegeven in de Verordening Ruimte
2. de compensatie wordt bepaald aan de hand van de verstoring, die van de nieuwe ruimtelijke ontwikkeling uitgaat; in onderhavig geval de realisatie van een nieuwe woonwijk
3. voor de schaduwwerking van de nieuwe woonwijk wordt een verstoringsafstand van 200 m gehanteerd zoals opgenomen in A&W-rapport 1831 van Altenburg en Wymenga
4. voor de schaduwwerking van bestaande bedrijven wordt een verstoringsafstand gehanteerd van maximaal 50 m, omdat de bedrijven in de bestemmingsplannen Buitengebied West en Reeuwijk-Dorp doorgaans behoren tot de categorieën 1, 2 of 3.1 van de Staat van Bedrijvigheid van het bestemmingsplan Buitengebied West
5. het vorenstaande geldt ook voor het bedrijf Kaas Vergeer aan de Reewal, waarvoor bij de voorbereiding van het bestemmingsplan Reeuwijk-Dorp is bepaald, dat voor dit bedrijf een hinderafstand van 50 m kan worden aangehouden (zie de toelichting van het bestemmingsplan zoals vastgesteld op 15 mei 2013)
6. overige verstoringen door bestaande wegen, bebouwing en groenvoorzieningen worden bij de afbakening van de compensatie niet opnieuw betrokken, omdat zij reeds ingang hebben gevonden bij de aanwijzing van het "belangrijke weidevogelgebied" in de Verordening Ruimte.

Rekening houdend met het vorenstaande zijn circa 12,3 ha van het "belangrijke weidevogelgebied" binnen de verstoringsafstand rond Reesvelt II gelegen of liggen zelfs in het projectgebied. Voor dit oppervlak, dient een compensatieafpraak te worden gemaakt.

Bovenstaande toetsing heeft sec betrekking op de schaduwwerking van de effecten van nieuwbouwlocatie Reesvelt II. Het is echter bekend, dat de gemeente eveneens nieuwbouwplannen ontwikkeld voor een locatie ten zuiden van Dorpsweg 7. Ook van dit project gaat een zekere mate van verstoring uit, die met de verstoringszone door Reesvelt II overlapt. De gezamenlijke verstoringszone heeft een omvang van 3,1 ha. Met het oog op dit gegeven, is het alleszins redelijk als de compensatie voor dit deel van de verstoringszone door een evenredige bijdrage van beide projecten gedekt wordt. In dat geval heeft het areaal, dat gecompenseerd dient te worden een omvang van 10,7 ha.

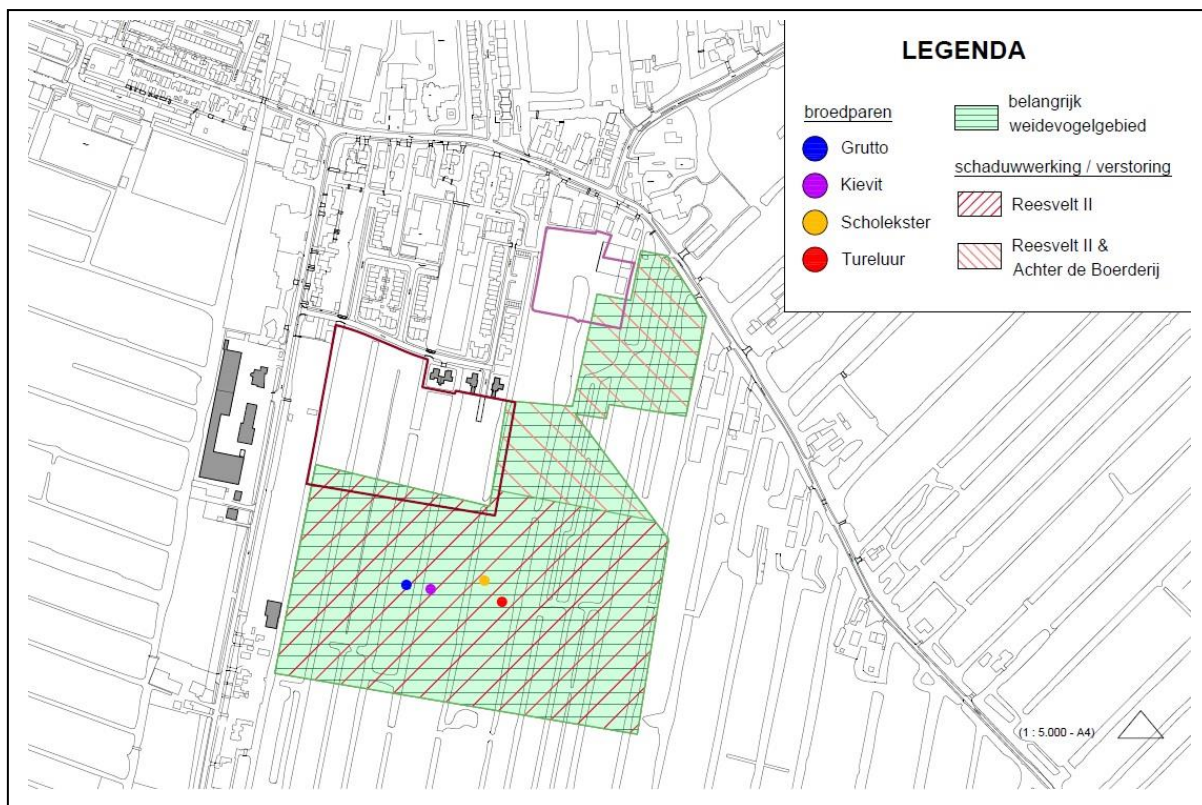


Fig. 3: Verstoord weidevogelgebied, waarvoor compensatie verplicht is

Advies

Uit vorenstaande analyse kan worden afgeleid, dat het project Reesvelt II een schaduwwerking heeft voor belangrijk weidevogelgebied, waar recent 4 broedparen zijn aangetroffen. De omvang van de schaduwwerking respectievelijk verstoring bedraagt 10,7-12,3 ha. Bij een compensatie van € 540,- / ha en jaar en een minimale beheerperiode van 12 jaar² is voor Reesvelt II derhalve rekening te houden met een compensatiebedrag van minimaal € 69.000,- à € 80.000,-.

Om deze vorm van compensatie bestuurlijk en juridisch voldoende te borgen, wordt aanbevolen de compensatie met de hiervoor verantwoordelijke provinciale adviseurs af te stemmen. Tevens is het wenselijk, dat de compensatieverplichting in een bindend document wordt vastgelegd (bijvoorbeeld in de vorm van een anterieure overeenkomst), of dat van gemeentezijde een bindende reservering voor weidevogelbeheerprojecten wordt getroffen, die uiterlijk 2020 van start zullen gaan. Doel is in dit geval de ondersteuning van weidevogelbeheerprojecten, die thans voor voormalige EHS-terreinen ten oosten van Reeuwijk-Dorp worden voorbereid.

² De tijdsduur van 12 jaar is gerelateerd aan de lengte van 2 beheerperioden van Natura 2000-gebieden (2 x 6 jaar) en wordt in Europees verband geregeld als een tijdspanne beschouwd, waarin zowel herstel als instandhouding en/of uitbreiding van een specifiek natuurdoel bereikt kan worden.